

فصل بیست و دوم:

حساب‌های استانی

همان طور که سیستم حسابهای ملی چارچوب حسابداری جامع و منسجمی برای تنظیم و ارائه داده‌های اقتصادی کشور به دست می‌دهد، حسابهای منطقه‌ای نیز همین چارچوب را در سطح مناطق عرضه می‌کند. تهیه و در دست داشتن چنین حساب‌هایی به مطالعه و شناخت برخی پتانسیل‌های موجود در مناطق مختلف کمک کرده و امکان هرنوع سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری اقتصادی و یا برنامه‌ریزی منطقه‌ای را ممکن می‌سازد. نقش شایان توجه این حساب‌ها در برنامه‌ریزی‌های منطقه‌ای به گونه‌ای است که تحقق اهداف این برنامه‌ریزی‌ها بدون استفاده از یافته‌های مزبور امکان‌پذیر نیست.

با استفاده از این آمارها می‌توان مناطقی را که نیاز به حمایت دارند شناسایی کرده و میزان نابرابری‌ها را اندازه‌گیری نمود.

ضمن این که مدیریت علمی و پیشرفته در هر سطح جغرافیایی نیازمند اطلاعات دقیق و مفصل است. در تهیه حساب‌های منطقه‌ای، تنظیم حساب تولید که اولین حساب و مهم‌ترین آن‌ها می‌باشد

به عنوان اولین هدف در نظر گرفته شده است. هدف کلی حساب تولید، محاسبه تولید ناخالص داخلی منطقه به منظور استفاده در برنامه‌ریزی‌های اجتماعی و اقتصادی منطقه است. آمارهای ارائه شده در این فصل شامل محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار، ارزش افزوده و ستانده و مصرف واسطه بخش‌های عمده اقتصادی می‌باشد. از سال ۱۳۷۹ تهیه حساب‌های منطقه‌ای در استان یزد انجام شد.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است:

محصول ناخالص داخلی: محصول ناخالص داخلی برابر است با ارزش مجموع کالاها و خدماتی که در قلمرو داخلی کشور تولید می‌شود. به عبارت دیگر، محصول ناخالص داخلی معادل است با مجموع ارزش افزوده ایجاد شده توسط تولید کنندگان مقیم و غیر مقیم، در قلمرو داخلی کشور. محصول ناخالص داخلی، برای یک دوره زمانی معین (معمولاً یک سال تقویمی یا ملی) برآورد و ارائه می‌شود.

مالیات بر تولید و واردات، منطبق با واژه سنتی مالیات‌های «غیرمستقیم» است که در سیستم حساب های ملی سابق به کار برده می‌شد. مالیات بر تولید و واردات به دو گروه جزیی‌تر تقسیم می‌شوند:

- مالیات بر محصول.

- سایر مالیات‌های بر تولید.

مالیات بر محصول: مالیات تعلق گرفته بر یک واحد کالا یا خدمت است که به صورت مبلغ مشخصی برای هر واحد مقدار کالا یا درصد مشخصی از قیمت یک واحد کالا یا خدمت مبادله شده تعیین می‌شود. انواع مالیات بر محصول به شرح زیر می‌باشد:

- مالیات از نوع مالیات ارزش افزوده (VAT): مالیات تعلق گرفته بر کالاها و خدمات است که در مراحل مختلف توسط بنگاه‌های اقتصادی اخذ می‌گردد ولی نهایتاً کل آن توسط خریدار نهایی پرداخت می‌شود.

لازم به ذکر است که این نوع مالیات در ایران مورد ندارد. - مالیات و حقوق گمرکی بر واردات: عبارت از مالیات تعلق گرفته بر کالاهاست که هنگام عبور از مرزهای گمرکی یا مرزهای اقتصادی قابل پرداخت می‌باشد. این نوع مالیات همچنین شامل مالیات تعلق گرفته بر خدماتی است که توسط تولیدکنندگان غیر مقیم به واحدهای نهادی مقیم ارائه می‌شود.

- مالیات بر صادرات: مالیات تعلق گرفته بر کالاهایی است که از قلمرو اقتصادی خارج می‌شوند و هنگام خروج از مرز قابل پرداخت می‌شود.

ستانده: ستانده هر واحد تولیدی، مجموع کالاها و خدماتی است که در آن واحد تولید می‌شود و برای استفاده در دسترس قرار می‌گیرد. سهمی از کالاها و خدمات که تا پایان دوره حسابداری به صورت ناتمام یا کار در جریان ساخت باقی مانده باشد جزو ستانده واحد به حساب می‌آید. کالاها و خدماتی که در یک واحد در دوره حسابداری معین تولید و در همان دوره در دیگر فرایندهای تولید آن واحد مصرف می‌شود جزو ستانده آن واحد منظور نمی‌شود. ستانده به سه دسته تقسیم می‌شود: ستانده بازاری، ستانده تولید شده برای خود مصرفی نهایی و تشکیل سرمایه به حساب خود و سایر ستانده‌های غیر بازاری.

ارزش افزوده: ارزش افزوده، ارزش اضافی ایجاد شده در جریان تولید است. تفاوت بین ارزش ستانده و مصرف واسطه را در هر فعالیت اقتصادی را ارزش افزوده ناخالص می‌گویند. پس از کسر مصرف سرمایه ثابت ارزش افزوده ناخالص، ارزش افزوده خالص به دست می‌آید.

مصرف سرمایه ثابت: مصرف سرمایه ثابت، عبارت از کاهش ارزش جاری موجودی دارایی‌های ثابت است که در اثر از بین رفتن فیزیکی، از مد افتادگی عادی و حوادث معمولی در دارایی‌های تحت مالکیت و مورد استفاده یک تولیدکننده در یک دوره حسابداری پدید می‌آید.

مالیات بر تولید و واردات: مالیات‌هایی هستند که بر کالاها و خدمات، در زمانی که تولید شده‌اند، فروخته شده‌اند یا به مصارف دیگری رسیده‌اند و یا از خارج وارد شده‌اند، تعلق می‌گیرد.

این نوع مالیات همچنین شامل مالیات تعلق گرفته بر خدماتی است که به واحدهای غیرمقیم ارائه می‌شود. به طور کلی مالیات بر محصول، واردات و صادرات مالیات‌هایی هستند که بر کالاها و خدمات تعلق می‌گیرند و در اثر تولید، فروش، انتقال، کرایه کالا یا ارائه‌ی خدمت قابل پرداخت می‌شوند.

سایر مالیات‌های بر تولید: کلیه مالیات‌هایی را در بر می‌گیرد که یک بنگاه در نتیجه اشتغال به تولید (به غیر از مالیات بر محصول)، موظف به پرداخت آن است. این نوع مالیات، مالیات بر سود یا مالیات بر درآمدهای دریافت شده توسط بنگاه را در بر نمی‌گیرد و مالیاتی است که صرفنظر از سودهی تولید قابل پرداخت است، نظیر مالیات بر زمین، دارایی‌های ثابت و نیروی کار بکار گرفته شده در فرایند تولید یا فعالیت‌ها و مبادلات ویژه.

۲۲-۱- محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار بر حسب ارزش افزوده در بخش‌های عمده اقتصادی (میلیون ریال)

۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	شرح
۶۶۶۳۲۰۱۵	۵۴۰۰۹۳۶۷	۴۷۶۸۰۲۶۲	۳۸۱۷۹۹۷۴	۳۰۴۴۱۰۰۰	ارزش افزوده
۷۹۵۲۸۲۲	۶۰۴۶۴۵۶	۴۳۰۵۶۰۷	۳۹۶۸۷۶۶	۲۹۱۲۸۰۹	کشاورزی، شکار و جنگلداری
۱۷۶۱۴	۱۲۵۷۸	۱۱۵۸۷	۷۳۳۴	۶۵۱۷	ماهگیری
۷۵۴۰۰۴۱	۵۰۰۱۵۷۹	۶۲۹۴۷۸۷	۴۶۹۹۵۲۳	۲۵۴۳۱۸۰	معادن
۱۶۰۰۳۰۵۶	۱۱۹۳۴۵۶۱	۱۰۵۱۱۵۶۰	۸۴۷۲۳۰۴	۷۳۰۲۷۲۵	صنعت
۲۱۹۴۳۰۳	۱۱۳۲۰۲۴	۱۲۱۳۲۸۴	۷۹۱۸۱۶	۵۴۰۵۴۴	تأمین برق، گاز و آب
۴۵۱۹۹۶۴	۴۷۸۲۹۱۴	۴۰۵۱۷۹۲	۳۴۰۶۱۸۷	۳۲۱۳۴۲۲	ساختمان
۶۷۳۸۰۸۳	۵۵۲۵۷۶۸	۵۰۶۶۷۶۷	۴۲۰۷۰۴۳	۳۳۰۰۳۵۸	عمده فروشی، خرده فروشی، تعمیر و وسایل نقلیه و کالاها
۶۱۰۴۲۰	۵۰۳۵۲۹	۴۰۶۵۸۱	۲۷۵۰۵۱	۲۲۴۶۹۴	هتل و رستوران
۵۱۶۸۲۶۹	۴۶۹۶۴۵۷	۴۲۶۴۴۶۰	۳۱۱۸۰۲۴	۲۵۶۷۰۴۲	حمل و نقل، انبار داری و ارتباطات
۱۳۵۵۶۴۳	۱۲۹۱۰۰۲	۱۱۲۵۱۱۴	۱۰۳۵۶۵۰	۷۲۹۲۰۷	واسطه گری های مالی
۵۳۷۲۱۰۱	۴۷۵۶۷۵۲	۳۲۴۸۷۲۸	۲۶۶۱۹۸۰	۲۱۲۳۷۱۹	مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار
۲۳۵۳۶۲۹	۲۰۹۸۸۲۷	۱۸۴۰۵۳۲	۱۴۳۷۹۵۲	۱۲۱۷۶۳۳	اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی
۲۸۱۴۰۸۰	۲۶۸۶۹۷۳	۲۵۲۰۶۱۱	۱۸۲۸۵۱۹	۱۹۳۲۵۹۸	آموزش
۳۱۹۵۸۸۵	۲۸۴۲۴۳۸	۲۲۶۴۱۰۳	۱۸۵۶۹۴۴	۱۵۰۹۵۵۸	بهداشت و مدد کاری اجتماعی
۷۹۶۱۰۴	۶۹۷۵۰۸	۵۵۴۷۴۹	۴۱۲۸۱۷۹	۳۱۶۹۹۴	سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی
۱۰۸۳۹۰۸	۵۵۴۷۴۶	۲۷۳۲۹۸	۵۱۵۰۲۹	-۶۴۵۷۵	خالص مالیات بر واردات
.	مالیات بر واردات
.	سوسپید بر واردات
۶۷۷۱۵۹۲۳	۵۴۵۶۴۱۱۳	۴۷۹۵۳۵۶۰	۳۸۶۹۵۰۰۲	۳۰۳۷۶۴۲۵	محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار

اختلاف سرجمع با اجزا به دلیل گرد شدن اعداد می باشد.

مأخذ- مرکز آمار ایران

۲-۲۲- ستانده بخشهای عمده اقتصادی (میلیون ریال)

۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	شرح
۱۱۶۶۱۱۷۵۶	۹۶۲۶۲۶۷۰	۸۶۳۵۶۲۹۵	۶۹۹۸۱۷۴۶	۵۵۸۱۸۶۳۱	جمع
۱۳۴۲۴۹۲۵	۱۰۳۳۴۱۳۸	۷۸۱۸۰۳۲	۶۹۳۷۵۲۴	۵۲۰۲۴۳۰	کشاورزی ، شکار و جنگلداری
۲۸۶۶۵	۱۹۸۰۳	۱۸۰۳۰	۱۱۲۸۵	۱۰۶۶۰	ماهگیری
۱۰۶۹۳۰۷۹	۷۸۳۷۳۳۲	۸۸۰۵۸۶۲	۶۳۴۱۵۴۷	۳۸۴۴۴۷۲	معدن
۴۲۰۸۶۲۹۴	۳۲۲۷۳۲۰۷	۳۰۹۵۵۷۲۷	۲۵۷۱۷۰۵۲	۲۰۰۹۷۳۹۵	صنعت
۲۹۳۵۸۹۷	۱۷۰۹۳۳۲	۱۶۵۴۳۹۲	۱۲۷۰۷۱۲	۹۶۵۰۷۳	تأمین برق ، گاز و آب
۱۰۶۵۸۷۲۱	۱۱۱۰۷۲۲۱	۹۳۶۳۲۵۰	۷۸۶۷۴۸۳	۷۵۸۹۸۸۲	ساختمان
۷۸۳۱۲۶۰	۶۳۵۷۸۲۶	۵۸۰۷۷۸۵	۴۸۳۲۷۲۶	۳۸۰۶۰۹۷	عمده فروشی، خرده فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها
۱۰۶۶۳۸۱	۸۶۲۹۲۸	۷۰۹۶۸۶	۵۰۸۴۹۶	۴۱۳۱۷۹	هتل و رستوران
۷۳۱۵۲۹۲	۶۴۶۵۶۲۷	۵۸۴۸۳۲۶	۴۳۷۲۹۷۳	۳۵۵۴۴۰۰	حمل و نقل ، انبار داری و ارتباطات
۱۹۲۸۵۷۵	۱۷۵۳۰۱۷	۱۵۳۳۷۲۶	۱۳۲۱۴۵۶	۹۲۱۶۶۹	واسطه گری های مالی
۶۶۸۵۶۹۶	۵۸۲۶۷۷۰	۴۴۹۹۱۶۱	۳۶۱۲۶۰۳	۳۰۱۹۶۹۶	مستغلات ، کرایه و خدمات کسب و کار...
۳۰۶۷۰۲۹	۲۶۶۶۱۹۵	۲۴۳۹۴۶۶	۱۸۲۷۱۶۷	۱۵۹۱۱۷۳	اداره امور عمومی ، دفاعی و تأمین اجتماعی
۳۳۴۶۷۲۶	۳۱۴۳۵۴۵	۲۹۱۴۱۳۸	۲۰۹۶۳۰۹	۲۱۷۴۴۶۵	آموزش
۴۴۷۴۹۴۸	۳۹۶۳۳۷۷	۳۲۳۲۲۱۲	۲۷۰۵۳۱۷	۲۱۸۹۴۵۷	بهداشت و مدد کاری اجتماعی
۱۰۶۸۲۶۸	۹۴۲۳۵۲	۷۵۶۵۰۳	۵۵۹۰۹۶	۴۳۸۵۸۱	سایر خدمات عمومی ، اجتماعی ، شخصی و خانگی

اختلاف سرجمع با اجزا به دلیل گرد شدن اعداد می باشد.

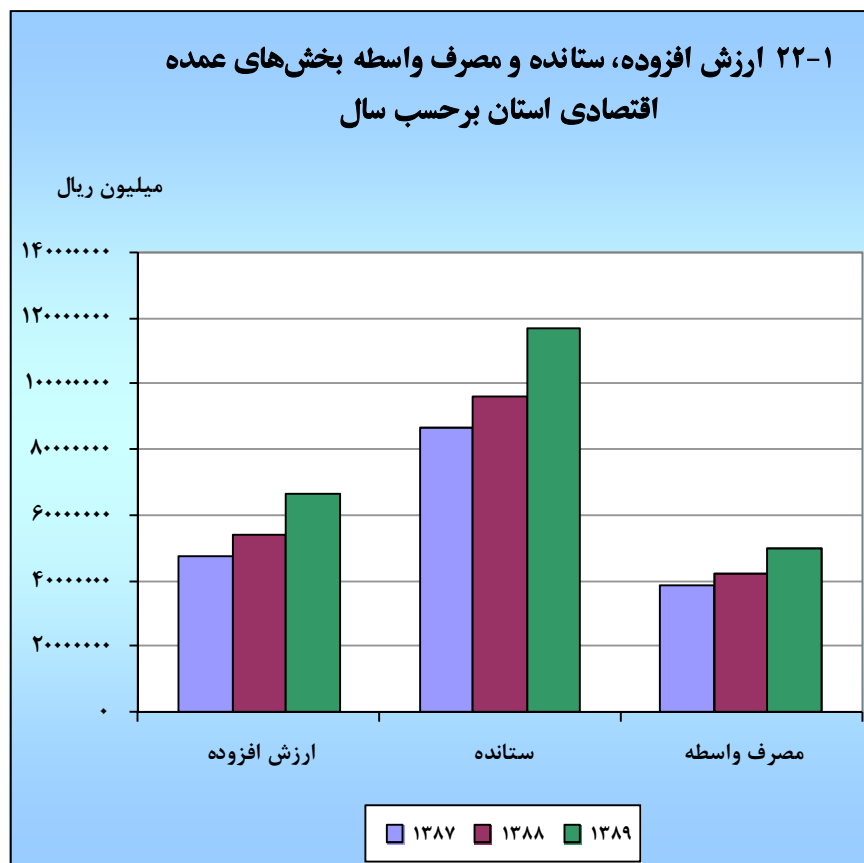
مأخذ- مرکز آمار ایران

۳-۲۲- مصرف واسطه بخش‌های عمده اقتصادی (میلیون ریال)

۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	شرح
۴۹۹۷۹۷۴۱	۴۲۲۵۳۳۰۳	۳۸۶۷۶۰۳۳	۳۱۸۰۱۷۷۲	۲۵۳۷۷۶۳۱	جمع
۵۴۷۲۱۰۳	۴۲۸۷۶۸۱	۳۵۱۲۴۲۵	۲۹۶۸۷۵۸	۲۲۸۹۶۲۱	کشاورزی ، شکار و جنگلداری
۱۱۰۵۱	۷۲۲۵	۶۴۴۲	۳۹۵۱	۴۱۴۴	ماهگیری.....
۳۱۵۳۰۳۸	۲۸۴۵۷۵۳	۲۵۱۱۰۷۵	۱۶۴۲۰۲۴	۱۳۰۱۲۹۲	معدن
۲۶۰۸۳۲۳۸	۲۱۳۳۸۶۴۶	۲۰۴۴۴۱۶۶	۱۷۲۴۴۷۴۷	۱۲۷۹۴۶۷۱	صنعت
۷۴۱۵۹۳	۵۷۷۳۰۸	۴۴۱۱۰۸	۴۷۸۸۹۶	۴۲۴۵۲۹	تأمین برق ، گاز و آب
۶۱۳۸۱۷۵۷	۶۳۲۴۳۰۷	۵۳۱۱۴۵۸	۴۴۶۱۲۹۵	۴۳۷۶۴۶۰	ساختمان
۱۰۹۳۱۷۷	۸۳۲۰۵۸	۷۴۱۰۱۹	۶۲۵۶۸۳	۵۰۵۷۳۹	عمده فروشی،خرده فروشی،تعمیروسایل نقلیه و کالاها.....
۴۵۵۹۶۰	۳۵۹۴۰۰	۳۰۳۱۰۵	۲۳۳۴۴۴	۱۸۸۴۸۵	هتل و رستوران
۲۱۴۷۰۲۳	۱۷۶۹۱۷۰	۱۵۸۳۸۶۵	۱۲۵۴۹۴۹	۹۸۷۳۵۸	حمل و نقل ، انبار داری و ارتباطات
۵۷۲۹۳۲	۴۶۲۰۱۴	۴۰۸۶۱۲	۲۸۵۸۰۷	۱۹۲۴۶۱	واسطه گری های مالی
۱۳۱۳۵۹۴	۱۰۷۰۰۱۸	۱۲۵۰۴۳۴	۹۵۰۶۲۳	۸۹۵۹۷۷	مستغلات ، کرایه و خدمات کسب و کار... اداره امور عمومی ، دفاعی و تأمین اجتماعی
۷۱۳۴۰۰	۵۶۷۳۶۷	۵۹۸۹۳۴	۳۸۹۲۱۵	۳۷۳۵۴۱	آموزش
۵۳۲۶۴۶	۴۵۶۵۷۲	۳۹۳۵۲۷	۲۶۷۷۹۰	۲۴۱۸۶۷	بهداشت و مدد کاری اجتماعی
۱۲۷۹۰۶۳	۱۱۲۰۹۳۹	۹۶۸۱۰۹	۸۴۸۳۷۳	۶۷۹۸۹۹	سایر خدمات عمومی ، اجتماعی ، شخصی و خانگی

اختلاف سرجمع با اجزا به دلیل گرد شدن اعداد می باشد.

مأخذ- مرکز آمار ایران

منبع: جداول ۲۲-۱ تا ۲۲-۳